

Издаје Недјељом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплатна плаћа се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом упут-
ним на пошту у Котор.
Допис пислу се уредиш-
тву. Рукописи се не враћају.За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ЦАРИГРАД, 11 августа. — При-
ликом својега доласка у Пловдив Ко-
буршкoг брзојавно искаса Султану своју
вјерност, увјеравајући га искрено да
ће се држати својих обавеза према
њему; нада се да ће сретан бити кад
узмогне и лично изразити своје осј-
ћаје Султану, а то ће бити кад исга
Султан за угодно нађе.

СРИЈЕДАЦ, 11 августа. — Кнез
ушавши у Сриједац, одговори на поз-
драв градеком начелнику да је одржао
што бјеше обећао и на што га ода-
ност према Бугарској доводи. Савје-
тује да Бугари буду умјерени и сложни,
па ће он од Бугарске учинити иде-
алну и силну државу. Уздајући се у
своју вјерност нада се да ће својој
држави привољети добро расположење
Турске.

СРИЈЕДАЦ, 11 августа. — Кнез
одговарајући сриједачком начелнику
највише истаче да је потреба вршити
међународне дужности, а највише пре-
ма Султану. Запитан какво значење
дава тој ријечи дужности, кнез одго-
вори да он под тијем разумије да се
имају довршити жељезничке пруге и
уредити оно што се дугује од данка.
— Јуче након благодарења, митропо-
лит Климент изрече говор, у коме,
осим свега осталог, рече како се нада
е ће нови кнез помирити их са Руси-
јом, којој је Бугарска дужна своје
ослобођење и опстанак. — Тончев се
примио да састави нови кабинет.

ПЕТРОГРАД, 11 августа. — Њ.
В. Цар и Царица кренуше пут Ко-
пенхагена.

ЦАРИГРАД, 12 августа. — Пор-
та категорично одби хитно питање
Русије да одмах пошаље Артин-ефен-
дију у Сриједац.

ЦАРИГРАД, 15. Августа. — Пор-
та је овластила Шакир-пашу, да уни-
та кабинет руски, по којем ће програ-

му поступати генерал руски, ако ње-
гово наименовање буде усвојено.

ЛОНДОН, 15. Августа. — Доња
кућа одбила је су 272 против 194 гласа
приједлог Гледстонов против про-
глашења владиног односно савеза
прског.

Новински гласови.

Поводом вијести о руском про-
тесту против избора и доласка принца
Кобуршког у Бугарску и о циркулару
те га је порта разаслала великим
силама, орган руског Министарства
иностраних дјела „Journal de St.-
Petersbourg“ овако збори:

„Имамо разлога мислити, да је г.
Ону донета учинио овако као што се
о њему јавља у телеграму из Терапи-
је (т. ј. да је предао порти протест
против избора и доласка принца Ко-
буршког у Бугарску). Није било мо-
гуће допустити да се и даље подржа-
вају обмане, за које се ухватио принц
Кобуршки, када је у свом „циркулару“
огласио, да полази у Бугарску. Кад
он тврди, да се силе не противе њего-
вој личности него незаконитости само-
га дјела којим је он позват на управу
Бугарске и незаконитости скуништине
која га је изабрала, онда је са свијем
јасно, да од онога часа, како је прин-
цу Кобуршком угодно било претпо-
ставити савјет бугарских изасланика
савјету свијех држава, личност њего-
ва престаје бити неодговорна и да на
њего спада сва одговорност за дога-
ђаје које је за собом повукао, као и
за очигледно нарушење права свијех
држава и порте.

Друга денеша из Цариграда каже,
да порта жели сазнати како државе
мисле о бугарском питању и на који
начин држе да би се могле савладати
тешкоће које су настале иза доласка
принца Кобуршког. Нама се чини,
да ни једна држава не може допустити
— као што ни Русија не допушта —
да се може принц Кобуршки сматрати

као законито изабрати књаз, нити се
може сматрати да се је он законитим
начином дочекао власти у Бугарској,
а по томе да ни једна не ће одобрити
тога јавног нарушења берлинског уго-
вора, који се има сматрати као исходна
тачка за одговор на портно питање.

Особито је нужно нагласити и
никада не губити из вида, да подuze-
ће принца Кобуршкога не само нема
никавога правог темеља, него да се
са сваке тачке гледишта појављује
као дрски покушај на међународно
право, на права држава, како су у
том погледу установљена берлинским
уговором. Ако другим државама буде
угодно да допусте да се та права на-
рушавају кад год се згодна прилика
за то укаже, би ли било паметно прет-
поставити, да ће Русија једина остати
која ће заштитавати остатке тога уго-
вора?

К томе долази, да се из прве по-
грешке неопходно порађају као по-
шљедина и друге свакојаке. Док се је
принц Кобуршки находио у Ебенталу,
он је изјавио, да ће његов улазак у
Софију служити као сигнал општем
умирењу духова. Људи, компромито-
вани насиљем и гоњењем регената,
дужни би били уступити мјесто умје-
реној влади; партаје ваљало је поми-
рити с новим поретком ствари посред-
ством амнестије. Но од свега тога
нема ништа; све то не иде у рачун
вођа, којијема се предао принц.
Тек су га они дочекали у своје руке,
већ нема говора о помирљивом мини-
старству ни о амнестији; принц не
може забранити регентима и бившим
министрима да не наставе своја дјела
зlobe и освете, а они од своје стране
нијесу посавјетовали својега кандида-
та, да не проси у наше благослова у
ономе тренутку, када се спрема да сту-
пи на управу бугарским народом“.

О истом предмету руско „Новое
Время“ има овај уводни чланак:

„У руском дипломатском цирку-

лару, изазваном појавом принца Ко-
буршкога у Бугарској, ставља се, ка-
ко смо се падали и очекивали, питање
на велике силе, могу ли оне претпо-
стављати, да ће Русија једина бити
заштитница „остатака“ берлинског у-
говора, и могу ли допустити, да се тај
уговор без казне нарушава у свијем
оним чланцима, који се тичу Бугарске.

Обратити се с таквим питањем
к западним кабинетима било је са сви-
јем неопходно и на вријеме. Још у
оно доба, кад се је састављао цирку-
лар нашег министра иностраних дјела,
није било никакве сумње о отвореној
незаконитости свега онога што је ура-
дио принц Кобуршки од како је по-
шао у Бугарску. Сада пак успјес
тога политичког пустилова крунишу се
корацима, који га стављају у отворени
револуциони положај. Прокламација,
којом се самозвани књаз обраћа к бу-
гарском народу, указује се ни више
ни мање по као прави проглас потпу-
не независности Бугарске. У њој принц
Фердинандо велича себе као „по ми-
лости Божијој и вољи народној изабра-
ни Књаз Бугарске“, а не помиње ни
једном ријечцом ни порте, ни велики-
јех сила, ма да без њиховог сугласа и
одобрења он не може имати никакво-
га права да управља кнежевном бу-
гарском. Он збори о „славном прије-
стоу бугарских царева“ као о прије-
стоу, који је њему зашао у дио по
избору бугарске скуништине, и заврну-
је ускликом: „да живи Бугарска, која
се слободно послужила својим пра-
вима!“

Не могу се отвореније и смјелије
одрицати обвезе, које су све велике
силе узеле на себе у погледу Бугар-
ске. Никаква лукава извијања не могу
ослабити нити измијенити правога сми-
сла прокламације принца Фердинанда.
Докуменат тај — то је право изазивање
бачено у лице цијелој Јеврони од пре-
власника (похититеља) бугарског при-
јестолоа. Ни једна од оних држава, те
су потписале берлински уговор, нема

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

С п у т а.

Пише

Марко Драговић.

(Свршетак).

Пред манастирским вратима срио
ме је добри старац схимонах Христи-
фор Љепава, чувар ћивота св. Васи-
лија. Добри старац уведе ме најпријед
у малу црквицу — пећину у којој се
чувају мошти Светитељеве. Ова цр-
квица-пећина толико је мала да једва
у њој могу стати десет друга. У једном
крају подграђен је један зид на којему
је смјештен ћивот св. Василија, на
другом крају преграђен је мали олта-
рић, у којему једва могу стати два
свјештеника. Црквица је доста лијепо
иконописана. Посвећена је Ваведенју
Богородичином. Сазидана је у другој
половини XVII вијека. Свети Василије
преставио се је године 1671, а црквица
је морала бити ограђена пријед његовог
престављења.

Пошто се поклоних св. Василију
издох да прегледам манастир.

Пошто изидох из цркве улазиш
у другу малу пространију пећину, у
коју је кућина за монахе, који ту
станују, а до ње двије ћелије такође
за монахе.

Из кућине се пеће уз лијене ка-
мене скале на један запећак, у који

је направљена друга црквица, али у
овој се сада не служи. Ова је црквица
посвећена Ваздвижењу часнога крста.
Зидана је такође у другој половини
XVII. вијека. Мисли се да је ова ста-
рија од оне у коју се сада чувају
мошти св. Василија. Ова је и мало
пространија, али је доња наручија
за приступ народа. И ова је доста
лијепо иконописана.

Из ове црквице прелазим у један
подугачак отворен запећак, ће се на-
лази у високој литици врло дивна вода.
Овај запећак удешен је за сједиш.
Одавде се отвара највеличанственији
поглед на долину бјелонавлицу, а та-
кође и на катунску нахију. Види се и
један крај екадерског језера, а могло
би се виђети готово цијело језеро да
га не заклања једно брдо, које се је
поребрило у долину бјелонавлицу.

Пошто сам овђе просједио готово
цијело по уре сашао сам доле ће је
старац Христифор приправио бпо, у
његову ћелију, лијену гозбу. И ту смо
просједили пола сата, на ме је одвео да
ми покаже нову врло дивну кућу, која
је недавно ограђена пред манастир.
Ова кућа има двије дивне ћелије, једну
при земљи, а једну горе на таван, које
су предивно мобилате, и држе се у
најдивнијој чистини, као у онђе сав
манастир. За тијем изашли смо те
прегледали манастирске башче. Испод
цијелога манастира нема нијђе цедља
земље који није обрађен и засађен

различним поврћем, воћем и виновом
лозом.

Изидосмо под манастир, на мало
сједосмо да се разговоримо и речемо
опронтајну ријеч.

Гледајући овога доброга старца,
здрава, весела, задовољна, слушајући
га са каквом љубављу к Богу и њего-
вом угоднику разговара завидно сам
његовом светом животу. Баш гледајући
ову добру душу сјетих се ових стихова
Љуба Ненадовића.

Поет, молитва и мучење
У рају ти душу спрема,
Али си се преварио,
Ако оног свјета нема.

Лијепи су ови стихови нашега
поштеноса „Срба“. Али вјеруј ми драги
мој Србо да смо се странино преварили
исти дан кад смо се родили „ако оног
свјета нема“. Ако је биће човјеково
ограничено на оно што живи и ужива
у овом свијету, то његова појава на
овом свијету нема више смисла, него
појава сваке друге животиње, а баш
чини ми се да би имала још мање
смисла. Проучимо човјека у свима гра-
нама његова живота, у свијема њего-
вима висинама и низинама, од цара до
сиромаха, на уцјепимо и ни на један
пазар не би смо много дали за такав
живот. Зар је срећа и живот порфира
и круна? Зар је срећа и живот сребро
и злато? Зар је срећа ако човјек на
својој трезни меће по двадесет јела и
пића? Зар је несрећа ако се човјек

рапи лебом и луком? — Не, нити је
оно срећа, нити је ово несрећа. Јест,
и мора бити други живот.

Мене се чини да се отац Христи-
фор није преварио што је одабрао за
живот манастирску ћелију, и увјерен
сам да је много задовољнији у своме
животу од многих који се порфиром
заогрну и под круном на престоу сје-
де, те запошљају над милионима, а
наш Христифор залива лук и зеље у
његовим манастирским вртићима.

Но живот човјеков толико је раз-
гранат да се не можемо сви накала-
мити на један исти начин живљења,
него живимо на хиљаде начина и са
хиљадама различних средстава. Дакле
кад је тако, нека сваки тражи могу-
ћу срећу и задовољство у оном жи-
воту, који га је на коцку природну
допао. А на сваком ступњу висине и
низине своје, под круном и у сиром-
ашкој стучини, нека човјек не за-
борави да је човјек и више ни-
шта.

Опростих се с добрим „оцом“
Христифором на кренух к обједу у до-
њи манастир. Остао сам ту до 2 1/2
уре по подне, на кренух пут Никшића.

Пут иде један комад на ниже и
не може се јакати, на опет иде на
више док изидох на врх Планинице,
отоле опет на ниже док се сађе на
дно Сливља никшичког. Пут од Острога
до Сливља доста је слаб, особито на
нека мјеста, а особито пак од Острога,

права да се односи к принцу Кобурнском дружице и како с безусловним одрицањем, и на свакој од њих лежи обвеза да предузму одлучне мјере против писца прокламације.

Не поменути те обвезе, значи признати, да берлински уговор више не постоји у свему, оное што се односи на Бугарску. Но међународни уговори не могу остати у снази само у њеким својим дијеловима, кад престану важити у другима. Они губе силу у свој својој цјелини, тек се с једне или с друге стране наруши ма и један само чланак њихов. Русија напомиње то западним државама и порти, истина још у деликатној и танкој форми, по смисао њене изјаве довољно је јасан за то, да произведе своје дјелство.

Наши бечки дописници већ нам је телеграфом савио, да су се аустријски дипломати озбиљно забринули поводом протеста петроградског кабинета. Тон и садржај чланка „Норд. Алт. Цайтунга“, изазваога прокламацијом принца Кобурнскога, показује, да и у Берлину увијају чисто револуционарни карактер тога документа. Орган кнеза Бисмарка назива начин поступка самозвамога кнеза „двоструким нарушењем берлинског уговора“, додајући, да таквога нарушења „германска политика одобрити не може“. Интересна је допата, како ће се из бечких официозних кругова одазвати на овако категоричну изјаву.

А шта ће бити даље? Рецимо, да ће не само Берлин, него и Беч и Лондон и Рим одговорити на руску окружницу признањем, да је то што се у Бугарској догађа право нарушење берлинског уговора, које политика Аустро-Угарске, Инглеске и Италије не може одобрити; ипак остаје факт, да се нарушење берлинског уговора извршило без задршке и да нико не предузимље никакве мјере, којима би се казнио нарушитељ тога уговора, а у Бугарској се на миру утврђује ред ствари, очевидно непријатељски Русији.

Неоходно је пажњу, да се даље поведе питање о томе, е да ли је и за нас необавезан берлински уговор у цијелом пространству свом. То је једнин начин, да се пригуди Берлин, Беч и Лондон, да се од ријечи пријетње к дјелу, па ће моћи бити и у Цариграду тада појмити, да лукаво повлађивање тајним рачунима „доброжелатеља“ принципа Кобурнскога може порту много скунље стати, него што се њој по изгледу чини“.

како се иде навијке, док се почнеш пети уз Панинцу. А мало би се хтело работе, на да се и ова комад пута, од Острога до у поље кикинцико, поправи.

Дакле већ у поље Никшињко. Ура и по пута пољем па си већ у варош — нови Никшињ. Вјеште нећеља — пазарни дан. И ако сам дошао доцкан, у 5 ура, опет затекао сам на пазар доста народа. Уморан сам од пута, па идем да мало починем. Али опет жеља да видим пазар, и народ који се је окупио, не даде ми да починам, него одма изађох да видим пазар. Прођох се неколико пута те разгледах што се пазари. На пазару си могао паћи на продају сведећих производа наше домаће трговине: говеди, оваца, коза, урметина (кукуруза), пшенице, ражи, јечма, дувана, вуне, воска, траве буварнице, прасадни, кожа јарећих и јагњоћих и т. д. Запаметих неколико позната трговца како иде трговина и сви се одазиваше да иде врло слабо, а особито трговина са живим готово никако. Изван државе продаја је готово не могућа, особито од како су на пограничним аустријским пазарима ударени велики ђумруци на све пригореке домаће производе, а особито на живо. Причали су ми да човек зајми на продају говеда или друго бравце, па не може уватити толико колико је потребито ђумруци платити. Међу собом пак трговина са живим иде врло слабо,

О положају у Бугарској има бечка „Преса“ чланак, који се може сматрати као одговор на оно, што је по „Новом Времену“ интересно знати, како ће се официозни кругови бечки одазвати на категоричну изјаву Бисмаркова листа. Тај чланак гласи овако:

„И најбољи пријатељи кнеза Фердинанда већ признају, да стање у Бугарској није ружичасто, при свем одушевљењу с обје стране Балкана. И сами они политичари, који силу готових дјела под свијем околностима претиостављају сили уговорнога права, отрицали су се пред брзим и одлучним фронтом који је дипломатија учинила у бугарској ствари. Свак почиње да увиђа, да Бугарска и Источна Румелија нијесу земље, које је петиориски случај оградити хинеским зидом и које могу саме за себе и по својој вољи чинити што год хоће, без обзира на то шта ће други рећи и управо пркосећи томе.

Истина, за сад се све силе једнодушно само на то ограничавају, што одричу законитост кнезу Фердинанду и свему оное што је он учинио у Бугарској. Сматра се, да је кнез са регентима нарушио берлински уговор, из чега излази, да ваља лијечити повриједу јавнога права. Чисто државо-правно узевши била би Турска позвана да законито стање у Бугарској успостави; али већ по првим њеним дипломатским корацима види се јасно да она и не мисли да у Бугарској или Источној Румелији активно и материјално посредује. Порта хоће по сваки начин да има мира на балканском полуострву, а у Стамболу знају врло добро, да би само Русији угодили, кад би пренагло и силвито уклонили Кобурга из Бугарске. Турској би без сумње најмилије било, кад би се стање у Бугарској консолидовало, па ма и под Кобургом, а ако се принц Кобуршки којој сили не допада, нека она с њим води очи.

При таквом држању порте није чудо, што силе граже да другим начином лијече берлински уговор, а то је: да се којој од сила даде пуномоћство за успоставу законитог стања у Бугарској. Но ни с тим не ће се услијети. Оне силе, које имају њеки свој интерес на Балкану, не ће пристати ни на какву интервенцију с обзиром на могуће догађаје на западу. Од оних пак сила, које немају интереса на Балкану, још мање се може то очекивати. У Берлину већ понављају стару ијесму: да им није стало до Бугарске. На другим мјестима још

јер се је стоке свуда доста памножило па је нема ко куповати.

Велика би корист била за наш народ кад би се трговица са нашим стоком у вишој мјери отворила даље од пазара аустријских. . . . Нешто се је у томе и до сада чинило те је извесно нешто стоке наше у иностранство, али велика би корист за наш народ била кад би се то пзвожење продужило у што је могуће опширнијој мјери. Чисто је греота виђети како наш човек зајми на пазар говече, или бравце па се мучи тамо цео дан нећели га продати и напосљедку принуђен је или дати га за ништа, или вратити га дома. Све тешкоће које се итђе чине трговини, то се у данашње вријеме чине највише трговини на пограничним пазарима. Кад би човек описивао све ужасе што људи о томе причају — прича би била грозна и предугачка. Зато нека је и оволико доста. Напати се је пак да ће се увиђети брзо да овакво стање не може дуго трајати, те да ће се промијенити на боље.

Неколике ријечи о старом и новом Никшињу. Стари Никшињ готово је већ батаљ. Држи се још неколико кућа, али се и те мало по мало остављају. У староме Никшињу живи неколико фамиља које се или сасвијем не баве трговином, или врло мало. Од грађевина старог Никшиња још се особито држи бивши турски војнички

мање осјећају потребу да се направе „бандаром Јевропе“.

Можда ће међу тим експерти још какав нов приједлог, но био он какав му драго, тешко је вјеровати, да ће се он практично моћи остварити. Међу тим, догађаји у Бугарској развијаће се по „политички несвијести“, коју је увео принц Фердинандо на Балкану, и сва је прилика, да ће централна акција јевропске дипломатије бити изливина. Чим се је принц Фердинандо понео на пријесто бугарских царева, мораће отпочети сузбијање „својих непријатеља“. Но хоће ли уз то кнезу поћи за руком, да створи јаку владу? Хоће ли он бити у стању, да уразуми бугарске државнике и посланике, да је Бугарској прије свега од потребе добра управа, јака војска и уређене финансије? Бојимо се, да ће тешко бити уразумјети о томе Бугаре, а кад то не узмогне, онда ће се зли духови мржњом и злоћом обрнути против њега, и имаће непријатеља не само с поља него и изнутра, па ће се онда, док длап о длап, испуштити смјерови Цанкова и Бендерова, те не ће требати ни конференције нити јевропског мандата, да се подијави у Бугарској опет сведе на површину берлинског уговора. Може се дакле без страховања за мир Јевропе или истока посматрати како теку преговори између кабинета; они ће по свој прилици остати без успјеха, док их не претеку какви год нови догађаји на балканском полуострву.“

ФОНД ДРА ЂОРЂА НАТОШЕВИЋА.

Посред облака црне туге и тешке жалости, што се развио над народом српским са ненадне смрти оца српске ерпске школе, — над отвореним гробом дра Ђорђа Натошевића узлетјела је мисао једна — свијетла као био годуб, сјајна као фењике кад се оно дигао из пенела.

Вриједни управитељ народних школа новосаде их, заслужни предједник српске православне општине наше — др. Лаза Станојевић — зачео је мисао: да се неуморни рад дра Ђорђа Натошевића за просвету народну ојексовјечи признањем цијелога народа — не вишецем који вене као сваки цвијет земаљски, него живим источником, који ће вјеговима напавати и оживљавати оно, што је генијални педагог за цијелога вијека свога усталачки дигао; снажити и подржавати оно, за што је револуционис аистот св. Саве узлагао одушевљење родољубивог срца свога и сав жар прегалачке умне снаге своје.

Др. Лаза Станојевић предложио је: да се из признања према великим заслугама дра Ђорђа Натошевића, оснује фонд један, који ће носити лично име његово а

„дамбар“, а сада пригореки војнички стан. Ова је кућа добро обрнављена кад су се у Никшиње учили пригореки војници. У тврђави држи се још неколико кућа и тамо је смјештено неколико топова и муниције. Тамо постојано станује стража састављена од пригореких топчија, који су се такође у потоње вријеме обучавали и доста добро извјежбајли.

Двије лијене куће, које су биле турски војнички стан, у неколико су оправљене и у једној смјештено је окружни суд, управа вароши и мушка основна школа, а у другој за сад је смјештена основна женска школа и уређује се још и сада да се у њој смјести варошка болница.

Нови Никшињ ограђен је у једној равници до старог Никшиња. једног петнајест минута далеко од ријеке Зете и Биетрице. Што се тиче положаја мјеста — он је ограђен нови Никшињ, колико сам ја могао примјетити, није изабрано баш најбоље мјесто, а готово се може рећи — ближе је најгубљем него добром. На једној голој, вјетрометној равници, а недалеко и од брда и од вода, те га силни ниски вјетрови шибају са сваке стране. Воде у граду друге нема осим неких неких биетрија које, у пријеме великих сушта, могу и пресушити. А међу тим ту баш, мало више од четврт сата далеко, налази се водом богата ријека Зета а тамошње вје лијено доста шумови-

служити просвјетним и добротворним дјелима нашег народа. —

Достојном предлогу ового исто тако достојно одавала и честита српска православна општина новосада, која је прихватила мисао свога уваженог предједника, прва положила угаони камен споменик тај и прегла, да позове сав српски народ, да га подигне и узвиси поштом на славу а себи на утјеху. — „Твоја мисао погинути неће!“ — је лебдило у души свакоме који је пустио сузу за Ђорђем Натошевићем, и је надахнуло и предлачача, то је прострјало и све оне, који су доприносили да оснује фонд дра Ђорђа Натошевића.

Др. Ђорђе Натошевић је био човек кога вјекови рађају. Срцем и душом, умом и радом обухватао је он цео народ живио је, радио је, бринуо се за све нас. И ако му се колијевка његова њахала једном мјесту — гроб му је у души и срцу цијелога народа нашег. Свако српско срце жали у њему брђљива оца и уштеља свога, свака школа тужи за њим за својим умним хранилищем и браћинством.

Др. Ђорђе Натошевић био је велики човек у српскоме народу. Живот великих људи вјековјечи се споменом који јасно казују оне велике идеје за које су они као јуначки заточници радили, вјели, борили се па и погинули.

Спомен славних јунака, спомен умних борца за род и отаџбину биљески богатих народа споменцима од туге намења који их приказује у најјачијем дјелу у истрајном раду њиховом.

Дру Ђорђу Натошевићу — узрок сиромашта, тиха али истрајнога рада — не треба сјајнога споменика, који би га штало и засјењавао очи; његовом сиромаштаји је тихи завар, који би нечјуио борбу кроз расадник, кога је он засадио руком и умом својим, поточић, који живом водом својом заливао и осјеђавао корења младиковини, да му она порасте, ојача и донесе куена плода роду његовом.

Др. Ђорђе Натошевић живио је за просвјетне и добротворне дјели док је још био међу нама. — Достојно је да спомен његов живи за просвјетне и добротворне цијели, док је српства на свијету.

Др. Ђорђе Натошевић вјеровало да је у данашњем вијеку и свијету знамоћ, да је про света једино кадра, очува српски народ од пропасти, да упути путем, који, што не реко неур Сава Текелија, једино води „к чести, слави и благодолучију“.

Ширењу знања по цијелом српском народу, просвети српској, дизао је Ђорђевић источнике и храмове у српским школама — а сматрао је за највеће жали свијету да поради, да се реније столи те просвете дигну и учврсте и материјално, да се народ наш збожи и учитеље својих народних школа.

Др. Ђорђе Натошевић подигао народу нашем на стотине добрих наших школа, створио је тим школама стотине валанних учитеља — бринуо се старао да се школе и учитељи одрже све зарад што већег и што снажнијег предовања нашег у просвети.

То је расадник врлога оца нашег.

то брдо Уздомир. Под овим, с једне друге стране ријеке Зете, лијепа планина од вјетра доста заклоњена. Зети направљен лијепо камен и у цијеломе и горњем и доњем никинцикоме нема девијетог мјеста варош од овога негод Уздомира, ријеке Зете. Али варош је већ сад се пренијети не може. Нови Никшињ грађен је по плану руског генерала Вармана и мора се признати је план врло добар. Напред доста пространа пјача из које се стране излазе улице.

Ваљало би се повнише задати описивањем Никшиња и његове линије, али овога пута врло се мало држах, те не могах обилијаше ниједно поље, па нека то стоји зајми пут, и дао би Бог да описије није колико је могуће описије користије, који од никинцико новника. За овај пут за мене и то доста.

У сриједу 10 јуна кренух из Никшиња. Вратио сам се истим путем неким што примјетити, што не примјид, док сам дошао у старо лу, или боље рећи жалосне развалина некадашње знамените државне зграде. Прегледах цијелу просторију је био град. Што се тиче спољнега изгледа развалина, то се описије може друго што рећи осим да се од времена кад су Турци обновили

сете, то је рукосад нашега Бабе, у њему је он испустио велику душу своју.

У томе расаднику многа младика кула, хоће да свене без обране и наслона, клоуће чим је прва бура замлати.

У тај расадник дра Ђорђа Натомевића прегла је новосадска српска општина да уведе фонд дра Ђорђа Натомевића као своју живу воду: да њоме залива, освјежава и оржи клоуће младике, да порасту и да доведу плода и рода свему роду нашем.

„Твоја мисао погинути неће!“ — Да подржи многу српску школу, која се клони паду, да утре сузу удовици и сирочадима, трудбеница наше српске школе — ето томе је честита општина новосадска намијенила и засновала фонд дра Ђорђа Натомевића а да то може чинити сада и за навијек, аплаује она на сав српски народ, свана родољубива срца у њему.

Ако цијенимо и уважамо оно за што се др. Ђорђе Натомевић трудио и радио цијелог вијека свога а за нас — ми ћемо фондом његовим наставити најмилију мисао и живи рад његов и онет за нас.

Богат и сиромаш, сви ми скупа и сваки поједини, можемо а и треба да порадимо њом истом љубављу и оним истим жаром, којим је то радио др Ђорђе Натомевић, да се мисао и рад његов продужи фондом који ће носити лично име његово.

Српске црквене општине, и сви ви родољубиви прегоници српске проевјете — нама је др. Ђорђе Натомевић наручио, да га замијенимо на раду — док он почива од тужна рада свога.

На дјело дакле — тако нам мно бисмо свјетло спомен оца српске народне школе!

Фонд др. Ђорђа Натомевића је заснован — на српском народу је, да га подигне у признање труда и рада великог сна свога а зарад живе користи и потребе своје.

Покажимо, да је др. Ђорђе Натомевић имао рашта се родити, живјети и борити.

Народ, који поштује своје велике људе, заслужно је и да му се рађају.

„Браћко“.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 15 августа.

(Руска умјетница Јелисавета Петровна Михаљцева). Два љетња мјесеца (Јуни и Јули) у нас се бавио вистетину риједак гост, женска — умјетница Јелисавета Петровна Михаљцева, учитељица цртања у једној од женских гимназија у Петрограду Тражећи одмора и нових предмета за своју сликарску струку, она је дошла у Црну Гору.

Позавићи на овај пут, она није предходно саставила себи тачног и јасног појма за свој рад у Црној Гори; но знајући да је ова земља пуна јуначких дјела и врлина, била је увјерена да ће наћи у њој оригиналну природу и типове. Није се ни преварила. Због тога мјесто двије-

Подгорицу, у XV вијеку, на до данас разносило се камење са тих развалина на разне стране. Кад су Турци градили Везиров мост без сумње су се служили камењем из Дукље. Кад су градили куле од Везирова моста до Онузке такође су се служили камењем са тих развалина. Нови мост на Зети, близу Дукље, ограђен је већином камењем од развалина Дукље и т. д. Сад кад сам појетно Дукљу послаху оне камење те га ћељаху за неку обличу пркву. Разношење камења још се и сада предузима, али се нема што већ разносити. Што год је ваљало однесено је. Камење из спољашњег дијела зида повањено је, те је остало нешто само од унутрашње стране.

Још се може наћи скомљених комада од дивних колона; од различног другог камења изнараног, које је украшавало куће. На уласку у Дукљу, од стране моста, налазе се двије добро сачуване надгробне плоче са натписима.

Дакле ако ћемо да у Дукљу тражимо није год важнога — то ваља да тражимо унутра у земљи, т. ј. ваљало би ископати сву градеку просторију и без сумње нашло би се там — још много археолошкога блага. Сељаци, који раде земљу у просторији града, вада још налазе по више комада различног новца, а и других стварчица, али то је тек поврх земље.

Без сумње наша влада постариће се, у добро вријеме, надати наредбу

три недјеље дана, она је пробавила овдје два мјесеца у непрестаној радњи, ограничивши се само на Цетиње и његове оближње предјеле. Израдила је мноштво скица, које је понијела са собом у убијеђењу, да је све то врло незнатан дио онога, што само ова околина, не говорећи о цијелој Црној Гори, може дати једном умјетнику односно љепоте, типова, сцена и пейзажа. Ми, који смо виђели њезину радњу, дивили смо се љепоти израде, истинитости и неопитној истовјетности њезиних скица са оригиналима, а у исто вријеме и оној лакоћи и хитрини, са каквијема је она схваћала ове предмете.

11 о. м. у 4 часа по подне Јелисавета Петровна огнутава је с Цетиња за Петроград, гдје ће стићи управо к дану отварања школеке године у њезиној Гимназији.

Желимо од свега срца да у Русији достојно одијене и приме материјал, што га умјетница понесе из Црне Горе са собом, и остајемо у најљепшој усмемени о њој са жељом, да онет дође у наше коло, и да продужи рад, који је одпочела.

(Цијен дар.) Управитељ манастира Бање, госп. Дионисије Миковић, послао је дољепотисама 50 великих литографских слика покојног митрополита Висариона Љубише од стране нашег познатог родољуба г. Арсе Пајевића из Новог Сада са препоруком, да се исте слике подијеле свјетилицима црногорским, које је г. Пајевић истајио и намијенио. Тако исто дољепотисама примјо је и 100 комада књига „Митрополит црногорски Висарион Љубиша“ написао Дионисије Миковић управитељ манастира Бање, издање и штампа Арсе Пајевића у Новом Саду 1886 год., с препоруком да се исте књиге распродају свјетилицима у Црној Гори, које се могу добити исто код дољепотисама. Цијена је књизи 30 пош.

Сувишна би била препорука ове књиге, послједице оних лијепих препорука наших српских листова, која прилажује узор-свјетилица Митрополита Љубишу, који није жуђио за земаљским уживањем, већ да одговори своме високом позиву у духу примјернога хришћанскога морала.

Цетиње 15 августа 1887.

Ф. Радичевић.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Како да грађино живи.

Паше

А. Др. Коблишка.

Отровне биљке и токсикологија.

(Паставак).

Ако се растрвори љешина, види се жолтац крив и неке криве љаге на мозгу, на бијелој жигерици и на срцу.

да се под руководством вјештог археолога предузму у Дукљи колико је највише могуће опширна раскопавања. Наш музеј, који ће се, ако Бог да, уредити при Зећком Дому добро би се обогатио оним што би се нашло у овим развалинама.

Сад збогом Дукљанов граде до брзог виђења кад ћу се мало више с тобом позабавити, те ти добро кости претрести, ако разумије се, могах. Сад идем онет у Подгорицу, а одатле во својаси.

На свему путу од Подгорице до Цетиња немам што примјетити осим да сам први пут дошао до Плавнице на „Јабљак“, а сад се са Плавнице вратио на Ријеку на „Даницу“. Конон од „Данице“ није се није заглео, те смо путовали без икаквих „прикљученија“.

У четвртак у вече кренуо сам са Цетиња, а вистину у четвртак у вече и вратио се на Цетиње.

А сад збогом драги читаоче и молим те немој баш премного неговати што нећеш наћи много, а може бити и ни мало, мудрости у овом и томе. Човјек даје оно што има. А каква јећа таква и међа, што је рекао овај мајстор. Али ако други пут кад год пропутујем овим путем старају се да надокнадим оно што овје недостаје, а вјера и бог недостаје много, па ће тешко бити испунишће обећање, али боље се је надати, а наш Србо у надању живи и умире, на мирна Бајка.

Руса или змијино млијеко (Chelidonium majus). Висока је 30—100 см. и длакава је. Лишће је перастог кроја, горња страна тамно-зелена а доња итворено-зелена. Цијета од маја до септембра. Има у себи осим келидоличне киселине, осим индиферентне грке ствари (великоксантина), осим келудонине (база) јоште и отровног алкалојда именом келеритрина.

Orfila (B. Allgemeine Toxekologie) каже да је од 12 грама водног русног екстракта након 6 минута настале ригале, а након 4 уре изгубило свијет, изазвало се и прело.

Међу жабицице (Ranunculacea) имамо Сводницу (Ranunculus sceleratus). Расте по барама уз потоке а висока је 0,15—1,0 м. Цијет је биједојут.

Неки Müller јавио је да је од ње неколико крава обољело. Престале преживати, отужиле, ригале, слиниле и падале у несвијестину.

Какав је отров досада, незна се.

Clarus (B. Wiener Zeitschrift) онемиује је назад неколико година, како овај отрол налази оному кога има саца (Pulsatilla). Доцније је то потврдио Erdmann у Journal f. prakt. Chemie.

Саца по њима уздржи двије горке ствари, неко особито јако густо етерично уље и неку смолу.

Кад то уље ставимо у какву боцу а добро је зачепимо, уље се топи у анемоницину киселину и у наркотични принцип анемонино.

Анемоницини пије алкалојид него врата канфоре и даје сјајне кризме а неутралне је реакције.

Orfila и Plenk отровали су са водним саесним екстрактом у 12 ура напаше.

(Ranunculus acris) само што му је цијет златојут.

R. arvensis висок 0,30—0,60 м. R. repens, R. Flammula, R. Lingua, R. bulbosus, R. lanuginosus, R. auricomus и R. polyanthemus и R. Ficaria или Јединак. Све су ове врсте отровне него их је тешко разазнати.

Но и Anemones као што и Pulsatillae отровне су биљке јер имају у себи Анемоницино етерично уље и неку горку смолу.

Најотровнија је Саца (Vernone Pulsatilla или Pulsatilla) vulgaris) двопрастог листа. Ђидети су љубичасти. Расте по ниским брдима. Непот мањо отровна била би Ливадна саца (Anemone pratensis).

Сумња се да су отровне и ове:

Вјетреница (A. nemorosa) са бијело-црвеникастим цијетовима. Жута Пумарица (A. ranunculoides) са тамножутим цијетом. Ове све врсте наносе у прољеће западу жедну и цијева са кривим пролијежом. Смрдељани Сиријез (Helleborus foetida) расте по лединама а висок је 30—50 см. Зеленакастих је цијетова. Сродна врта иетијех цијетова која расте по ниским шумама била би зелена млајевина (H. viridis).

Црни сиријез или напалача (H. niger) са великим бијелим цијетовима а круница је састављена из жутикастих ентих листића. Расте у планинама. Све ове врсте наносе велику слину, тугу, ритање и пролијез.

Узрок тога је Helleborein и Hellebodin два гљукозида.

Helleborein одликује се јер удара особито на срце као напретак (Digitalis) само што је снажнија отров те у ентним дозама слаби, у круније убије.

Живо дине, тешко и слабо док му се не парализира живични састав.

Од Helleboreina побјесни живо, смеће се и обузмају га грчеви са онком анестезијом док убије центре живота наносе кичменицу и мозак.

Једић (Aconitum Napellus) љубичастих или бијелих цијетова. Висок је 30—90 см., Лишће му је прасто и тамно зелено. Расте у планинама.

Сродне су му врсте: Црвљивана (Aconitum lycoctonum) жутих цијетова. Тако исто Aconitum neomontanum, variegatum.

Имају у себи аconitin. Отров особито удара на апарат дисања те задужи. Потиче најчешће крајње живца Vagus који иде кроз бијелу жигерицу те тако убије.

(Паставак се.)

ПАМЕТАР

31 мјесец Август.

1 (11) авг. 1687 (прије 200 година) постао кесар Новак Петровића канетаном над Србима, кије је овај престо из Србије у Српјем. Новак је био под командом коњаничкога генерала Караџе.

1 (13) авг. 1837 (прије 50 година) побјију се на Граховцу Црногорци и Граховљани са херцеговачким потурцима, које је тамо послао Али паша Стољенић поради освете за неке нападуре. Тамо су се десили сватови Петра Петровића, брата владике Петра II, који су дошли по кћер граховскога вјводе Јакова. Погибе 32 Црногорца и 10 Граховљана, међу њима и владичин брат, кога уби мошак Владо Манић; од Турака погибе 59.

1 (13) авг. 1862 (прије 25 година) конференција великих јеврејских сила у Цариграду докона, да у српским градовима на Дунају и Сани остану само турске посаде, а ерлије да са свим оду из Србије.

2 авг. 1387 (прије 500 год.) велика војска босанска краља Стефана Твртка I. похара еплетску околицу, јер је Сплет држао са мађарским краљем Жигмундом.

2 (14) авг. 1687 (прије 200 година) херцег Карло од Лотарингије развије код Мухача међу Лананчом и Виђаном босанску потурину великога везира Сулејмана; 20.000 Турака погибе, 2000 би заробљено, 10.000 подали се у Драви и мочарима. Бесарева војска добије турски табор и голем плићен са 78 тонова, а за тим освоји Осјек и Варадин, Српјем и Славонију. Херцегу је између Мочара калаузно млад један чобанин Србин. Султан Махмуд I. погуби великога везира, а од тешка дерта није јео три дана.

3 (15) авг. 1830 (7 ребул—свела 1246 изда Султан Махмуд II. хатимерије, којима потврђује за насљедника кнеза српског Милоша Обреновића и излаже права српске кнежевине под окриљем Русије. Ови хатимерији обнародовани су у Биограду 30 нов. (13 дек.) 1830.

4 (16) авг. 1769 умре Јосиф Витковић, прота и парох јегарски, примјеран и ровностан православни свештеник, дјед славнога српскога и мађарскога писца Михаила Витковића.

6 (18) авг. 1862 (прије 25 година) 3000 Турака ударе на Тарина Шаранце и Ускоке који их до ноге побине, ухватише најмањана од нахије пљевањке и бимбашу Сулејмана бегу Ахметовића и многе Турке; сувише добили 1000 коња. Турака погибе тај дан 1100, Срба погибе и равн се 8.

7 авг. 1404 босански краљ Стефан Твртковић добије метачко племство.

8 (20) авг. 1843 на некање Русије одоше Вучић и Петровијевић у Видин у заточење, и за тим у Свиштов, одатле су се вратили у Биоград позлије годину дана.

9 (21) авг. 1862 (прије 25 година) били су око Ријеке Црнојевића омањи бојеви без рјешења, који су потрајали три дана.

9 (21) авг. 1662 (прије 25 година) кикиндски диетрикт даје 10.950 фор. као капитал, да се из интереса одатле поправи плата учитељима православне српске епархије у Сомбору. На ту цијел дао је био диетрикт 1050 фор. већ 1847 г.

10 (22) авг. 1808 француски генерал Делеон удари са 10 куманија (чета) на Брајини, јер нијесу хтјели да се погоре Французи. Брајини 130 друга јуначки дочекају Делеона и многи Французи погибе. У то стигне Делеону у помоћ генерал Клаузер са многим Французима и приморцима и послје борбе од 6 дана Брајини уступише у Црну Гору. Њима је помагало само неколико Црногораца. Французи етапу на црногорску границу, али их Црногорци одатле етирају у Будву са великом штетом француском.

11 (23) авг. 1862 (прије 25 година) 1000 Херцеговаца и Црногораца ударе у Дути на 7000 Турака под ферином Ахмет нашем, кога сувабише у Рацко. Срби имадоме 100 мртвих и ранених, Турци 390.

12 (24) авг. 1862 (прије 25 година) 30.000 Турака ударе на 6000 Црногораца, који су етојали с обје стране Ријеке Црнојевића. Њивено криво црногорско побито преко 1000 Турака, али по што му нестало муниције, повуче се на истрт сата у друге позивје на брежуљу. А на десном крилу њивме Црногорци Турко у згоду, 2000 појеку и отму 4 барјана; од 2 табора банибољка мало ко утече. Овај бој трајао је цијели дан. Црногорци су имали 80 мртвих и ранених.

13 (25) авг. 1862 (прије 25 година) крива бој око Ријеке Црнојевића. Сад су уларали 35.000 Турака. Црногорци се бојивше као лавови, убише преко 3000 Турака и добили 2 барјана, а сами изгубише 135 мртвих и ранених друга.

14 (26) авг. 1862 (прије 25 год.) нијели дан трајаше мањи бојеви око Ријеке Црнојевића, при чему се ране 2 Црногорца а Турци имаше 300 мртвих и ранених. Тај дан Црногорци сами зацалише Ријеку и повукоше се пред Добреко Село.

15 (27) авг. 1862 (прије 25 год.) по јаку пљуску борили се Црногорци цијели дан код Добрекога Села против 30.000 Турака. Црногорци одоше.

16 (28) авг. 1696 код Хетина на Вегеју побине се Бесаревици и Турци и Бесаревици доста зло прођише.

17 (29) авг. 1862 (прије 25 година) у јутру по магли канетан Јован Вукотић, удари код Добрекога Села са 80 Црногорца на 3000 Турака, посиједе 100 глава, а остали Турци утекоше, мислећи да је ударила сна црногорска војска. Црногорци добили 12 сандука барута. Оно је у рату од те године био наследни сукоб.

18 (30) авг. 1862 (прије 25 год.) за-

кључи се примирје међу Турцима и Црногорцима.

19 (29) авг. 1887 (прије 200 г.) хрватски бан Никола Ердељија са ђенералом Диневалдом освоји Бужим, пошто су прије тога били отели од Турака Костајницу, Дубицу, Зрин, Нови.

20 авг. (1 септ.) 1805 батаљон еријемских граничара отме од Француза тврдињу Оберхауз код Пасаве, а предводио га Тодор Милутиновић, који је пред нападом постао мајором.

21 (31) авг. 1887 (прије 200 г.) Ђесар Леополд I допусти Буњевцима, да се наседе код Сегедина, Суботице и Баје. Било их је до 6000 душа, они су стојали под командом њемачких официра и били су дужни да војују против Турака. Њихове војводе били су Марковић и Видаковић.

22 авг. (3 септ.) 1810 пуковник гроф Орурк са Русима и војвода Хајдук Вељко са Србима отму на јуриш код алексиначке баје први турски шанак, гдје погibe 310 Турака. На то се преда наша у главном шанцу. Руса и Срба погibe 126.

23 авг. (2 септ.) 1687 (прије 200 г.) падне мјетачки ђенерал Корнаро под Херцеговину и добије га 19 (29) септ. У мјетачкој војсци били су већином приморци и еријемски ускоци.

23 авг. (4 септ.) 1862 (прије 25 год.) посланици великих сила потписаше у Цариграду у Капитули протокол у 12 чланака, да се градови Ужиче и Соко поруче и све ерије да оду из Србије, а у Шанцу, Биограду, Смедереву, Фетисламу да остане само турска посада.

24. авг. (5 септ.) 1849. на ријеци Клокоту испред Бишћа побије се Тахир паша са Турцима Крајишницима под Алијом Кедићем. Тахир паша имао је 1500 људи. Кедић је имао 12.000 потурица. Везир је имао 200 мртвих и рањених и изгубио је 4 топа; Мустаја паша Бабић би рањен, Крајишника погibe и рани се 650. Ипак је бој био без решења. Послеје су се потурице лијепом погодиле са везиром, а раја мораде за све да кија.

25. авг. (6 септ.) 1862. (прије 25 година) побију се у Ужичу Срби и турске ерије, који нијесу хтјели да се селе из Србије.

26. авг. (7 септ.) 1862. (прије 25 година) изиђе уредба за војно-апотекарску струку у Србији.

27. авг. (8 септ.) 1862. (прије 25 година) буку у Ужичу велики пожар, који су по свој прилици проузроковале тамошње ерије, јер су сметале Србима да гасе, како би ваљало упронастиле варош, коју им је ваљало оставити. Они су пуцали с града и с дамија, а Срби су им одговарали, и ово пуцкарање трајало је до мрака.

27. августа (8 септ.) 1862. (прије 25 година) закључише се прелиминарије за мир између Црне Горе и Турске.

28. авг. (9 септ.) 1862. (прије 25 година) дођоше у Загреб прва ватрена кола по жељезници, која је отворена за обрт.

29. авг. 1526. султан Сулејман потуче Мађаре на Мухачу; мађарски краљ Лауш II. удави се у потоку Чели. Од 27.000 Мађара остаде у животу једва 3000. Овај је пораз највише отуда дошао, што Мађари нијесу хтјели да дочекају војску од Ердеља и Хрватске и нијесу хтјели да послушају Павла Бакића, који је баш тада са четири брата и са доста војника оставио Србију и свјетовао Мађаре, како треба с Турцима војевати. Пошто пороби Будим и Мађарску до Ђура, врати се Сулејман у Цариград са великим плијеном и небројеним робљем.

30. августа (11 септ.) 1862. (прије 25 година) начини се мир међу Црном Гором и Туреком. У рату те године погibe 1740 Црногораца и Херцеговаца, рани их се до 3000; а Турци су три пута попуњавали своју војску од 60.000 мађака, од који је остало једва 18.000. Црна Гора доби Грахово коначно, границе од 1858 г. и слободан приступ барском и сичком пристаништу; за Херцеговину би уговорена амнестија и општинска и жупска самоуправа.

30. авг. (11 септ.) 1862. (прије 25 година) уз војну радионицу у Крагујевцу основана је занатлијска школа за дрво-дјелске, ковачке и седларске занате.

31. августа (12 септ.) 1842. скупно се у Караџицима еријски народни конгрес, који је 9 (21) септ. већином гласова изабрао за митрополита Јосифа Рајачића, епископа вршачкога.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

У књ. при. државној Гимназији на Цетињу почиње 1. Септембра нови школски тегај од године 1887/8.

Тога истог дана тачно почињу и редовна предавања у Гимназији.

С тога се позивају ученици Гимназије, који желе даље наставити своје студије у Гимназији, да се за времена упису.

Исто тако позивају се ученици основнијех школа, који желе тек ступити у Гимназију, да се за времена пријаве и упису, и то од 25 до 31 Августа ов. г.

Ученици, који ступају у први разред Гимназије, дужни су показати са собом и при упису понијети крштеницу и свједочанство из четвртога разреда основне школе.

У први разред Гимназије не примају се ученици који нијесу навршили 10 година или који су претурили 15 година.

Сваки ученик, који се упише у први разред Гимназије, биће подвргнут пријамном испиту.

Цетиње, 15. Августа 1887.

УПРАВА ГИМНАЗИЈЕ.

(1—3)

О б ј а в а.

Већ је два пута изиошена на јавном инканту кућа Марије Богданове, постојећа у овој вароши на главној улици; но пошто се до данас нико не пријави, да би исту жељео купити ма по којој цијени. То се иста данас по трећи пут издаје јавном инканту. Ако се пак и овог пута нико не пријави до 8. Септембра ов. г. то ће се иста предати дужницима, за дугујућу суму од 735 фор. и 60 новчића.

Број 310.

Цетиње, 25 јула 1887 год.

УПРАВА ВАР. ЦЕТИЊА.

НАЗНАЊЕ.

Друштво гостионице „Краљевић Марко“ мисли се дијелити. Зато позива сву ону господу која имају што да приме од друштва нек се пријаве, а који су дужни нека исплате и то најдаље до 23 септембра 1887 год. Иза тога рока дужници предаће се Суду.

Цетиње, 4 јула 1887.

Друштво гостионице „КРАЉЕВИЋ МАРКО“.

О Г Л А С И.

Кома би потребно било, може код мене добити 100 кила најбољег цимента ПОРТЛАНД само за 6 ф. и 50 новчића, којег овдје на Цетињу у великом износу имам.

Цетиње, 17 јула 1887.

МАТО БОРОЈЕ.

КЕВЕНИЋ И МИЛОВЋИЋ У Т Р С Т У

држе богато складиште гвожђарије и ковина и баве се сваком другом струком послова за варош Трст и за иностранство.

П О Н У Д А.

Ко ми пошаље најмање 20 комада употребљених марака књ. црногорске поште од сваке врсте, ја ћу му одмах послати поштом, без његова трошка, најљепши накит од чешкога крпа.

КАРЛ ВАЛДОРФ

творинчар чешкога цкла

у GABLONZ а/ N (Bohème).

О Г Л А С И.

ПУТОВАЊЕ И ПРЕНОС БЕЗ ОДГОВОРНОСТИ. УТОДНА ПРИЛИКА ЗА ПУТНИКЕ И ЗА ПРЕНОС СТВАРИ ОД НИКШИЋА ДО ПЛАВНИЦЕ.

Уредили смо послугу за пријенос соли са државног магацина, с Плавнице за Данилов град и Никшиће. Са Данилова града сваког дана у јутро на 4 уре, крећу наша једна и двоје кола, са коњском запрегом. Путник који би хтио сјести, плаћа: до Миркове Вароши (Подгорнице) са 5 кила ствари само 34 новчића; а на 100 кила ствари 50 новч. Толико исто плаћа се од Миркове Вароши до Плавнице. Од Плавнице кола се враћају на 2 уре по подне, а за пријенос до Данилова града плаћа се душло.

Од Никшића за Данилов град — два-три пута недељно, — иде наших 20—30 коња. Путник до Данилова града може појакати за 1 флорин до 1 флорин и 36 новчића. На 100 кила ствари до Данилова града плаћа се 1 флорин, а кад би било више робе може се и неком цијеном одирати. Од Данилова града за Никшиће плаћа се душло.

Пријаву и испраћање са Данилова града и Никшића примамо лично ми, а у Мирковој Вароши, г. Неню М. Зећанин.

Кад дани окречају промијениће се полазак кола

Никшић, 7 јула 1887.

БРАЋА ШОБАЛИЋИ.

СИГУРНУ ЗАРАДУ,

БЕЗ КАПИТАЛА И БЕЗ РИЗИКА, нуди једна пештанска банкарска кућа поузданим особама, који би хтјели да се приме продаје аустро-угарскијех државнијех карата и рента, на оброчну отплату. У мало труда може се зарадити мјесечно 200 до 600 франка. Понуде ваља послати администрацији новине „Oesterr. ung. Verlosungs-Zeitung, Budapest, Hatvanergasse, 18.“

Serb.

СВИМА ПОШТОВАНИМ ГАЗДАРИЦАМА СРПСКИМ.

Врло често чујемо питања — особито од оних госпођа које су на ст. б. било, — зашто је бела кава тамо вкуснија и јача а и лепшу бистрију боју него код нас.

ЗАШТО неможе кава и код нас тако иста бити?

ЗАТО јер је неумемо тако добро зготовити.

Да би добру, јаку и притом свагда јефтину каву скувати могли, прво при куповању каве особито пазити. (Узмите Цајлон или Јаву потешано с добре врсте.)

ПРИДОДАЈТЕ МАЛУ ДОЗУ

ПРАВЕ ФРАНКОВЕ КАВЕ

и ви ћете постићи добру каву с' пријатним мирисом, лепом бојом.

Многе Газдарице узимају као придодатак и пржен јечам, смокве или леб. Ти придодатци чине каву густу, мутну и киселу и немогу кави дати ни лепу боју ни чврсти вкус.

ФРАНКОВА КАВА ради њених добрих својства, која увећавају кави у зрну, врло је распростра и тражена, зато препоручујемо најтоплије онима који је још неби познавали да пробају, и чинимо том приликом посебно на овај подпис:

Heinrich Frank Söhne
LINZ LUDWIGSBURG.

и на ове фабричне знакове:

Регистр. марка.

Регистр. марка.

Регистр. марка.

пазе, јер кутије су од многих фабриканта подражаване ради лакшег промета лошијих производа.

УПОТРЕБА.

За црну каву; 4 кашике каве у зрну и — 1 кашику ФРАНК'Каве
За белу каву; 3 кашике каве у зрну и — 1 кашику ФРАНК'Каве

Кутијама од:

1/2 Киле 1/4 Киле 1/5 Киле 1/8 киле 1/12 Киле
70 п. дин. 35 п. дин. 30 п. дин. 15 п. дин. 10 п. дин.

ЦЕНА:

Пакетима: